

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Linda Mariana, Sive De B. Virgine Lindensi

Clagius, Thomas

Coloniae Vbiorvm, 1659

XXIII. Claudi, aliisque pedum vitiis laborantes adjuti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11544

gini adjuvante, & pro experientia, spem fiduciamque sororis accedente Barbarâ, votum priori simile concipiunt; nimirum, ut iter, quod tridui minimum intervallo constat, pedibus emētiantur; ut Templum Lindense accensos manibus cereos præferendo ter geniculatim circumteant; denique tit euntes ac redeuntes non nisi emendicato pane vivant. Barbara, quæ jam aliàs peregrinationem iis conditionibus absolverat, facile consentit; & ut soror consentiret, exemplo permovet. Non deerant, qui ob grassantium eo tempore militum insolentias, Wartemburgi, vel alio viciniore inter Catholicos loco, exolvendum censerent votum; sed major erat erga conceptum animo pietatem Deiparamque Virginem reverentia, quam ut periculis quibuscunque frangi posset. Quocirca, uti voverant, cum reliquo itinere toto, cum Lindæ, ut voto satisfacerent, contenderunt. Neque imber prolixè effusus, qui Lindam accedentes exceperat, impedire potuit, quin, ubi Aram latelli ter de geniculis obierunt, etiam sacellum ipsum, quamvis solum aquis permaduisset, nudis etiam genibus, passu quasi ad numeros composito, choreâ certe etiam superis gratissimâ, obreptarent.

CAPUT XXIII.

Claudi, aliisque pedum vitis laborantes, à Deipara Lindensi adjuti.

A Sonticis morbis ad paulò mitiores transeamus, non quidem, quod in his minùs videri debeat DEI ac Deiparæ beneficium (cum eadem sit *dextera Domini faciens virtutem* (a) sed quòd iudicio homi-

(a) Psalm. 817.

num, minoribus malis remedia plerumque respondeant minora. Quæ tamen hæc minora dici nequeant, quia à magna & omnipotente Dñi manu veniunt: à qua, juxta regium vatem (a) *Magna opera Domini, exquisita in omnes voluntates eius.* Exquisita prorsum; & quidem in omnes voluntates ejus; quia ut alia sit voluntas Dñi elephantum, alia culicem vel formicam creantis, utrobique tamen accuratè exquisita est; quia, quemadmodum Anonymus Paraphrastes apud Corderium exponit: *Quodlibet opus eius, quod perficere voluit, accuratè explevit, nihil supervacaneum, nihil defectuosum habens* (b) Quocirca, magna opera Domini in curandis morbis lonicis; sed & in aliis, non minùs itidem magna; quia & in curatione morborum ad mortalium judicia leviorum, admodum sunt exquisita atque accurata. Quod jam vel in claudorum curatione manifestò appareat.

I.

Mulier amissum pedis utriusque ulum, Deiparæ Lindensis ope recuperat.

Anno MD CXXXVIII. ad v. Idus Septemb. mulier quædam è Freudenberg Seeburgensis municipii pago Ludirectoris uxor, ut voto exolveretur, Lindæ adfuit. E continuo & diuturno pedum dolore, eò degenerat, ut amisso pedis utriusque usu atque officio, vix quoque pedes venire ac progredi posset. Quæsitæ sunt, & annum integram adhibita, quæcunque pote-

(a) Psalm. 110. 2. (b) ὅτι ἕκαστον αὐτῆ ἔργον, ὃ ἐβλήθη ποιῆσαι, ἐξηκριβώται, εἰ δὲ περιστότι ἔχον εἶδῃ ἀλλήλων.

poterant, subsidia; nullum tamen profuit. Neglectis proinde cætera omnia, & ad Deiparam Lindensem conversa, subsidium inde quæsit; pedes, si sanita rediisset, ex voto Lindam aditura. Non irritæ fuerunt preces, dolore extemplo cedente, utus officiumque pedum rediit; & mulier, uti voverat, jam persanata, Lindam venit; quæque per Deiparam divinitus obtinisset beneficia, palàm omnibus deprædicavit.

II.

Honoratissimæ inter Guttstadienses Virgini, pes auxilio B. V. Lindensis restitutus.

Loquuntur id ipsi hodieque superstites puellæ parentes; loquitur ipsa, quæ superiore anno Brunsbergæ nupta est, primario civi Joanni Lemke; quæque singulis annis ob receptam à Deipara sanitatem Lindam revisit; denique loquitur id ipsum appensa Lindæ, instar monumenti, expressa coloribus Deiparæ Lauretanæ Imago, tres circiter cubitos longa, symbolis Deiparam è divinis literis adumbrantibus, & per sua sigillatim lemmata distinctis. Cui quidem Imagini, epigramma rithmis Germanicis rei gestæ seriem enarrantibus, hujuscemodi adjectum est:

Im tausent sechshundert zwey vñ vierzigsten Jahre
 Hat sich zugetragen zwar/
 Andreas Jesichte in Guttstad Gertrudis sein Röck-
 War ganz verlahmet an einem Bein/
 Zur H. Lind den 9. Julii sein Gelöbnuß volbracht/
 Denselben Tag Gott das Kind gesund macht/
 Durch Fürbitte seiner Mutter schon/
 Der sey lob/ehr/in Himmels thron.

Juvi

Juvat id Latinis jambis reddere:

*Primo ac quaterdecimo huius anno seculi,
Gertrudis Andreâ parente Ieschkio
Prognata Gutstadi; pedem clauda alterum;
Ad septimum Idus Iulias, Linda suo
Defuncta voto, Numinus summi manu,
Precibusq; Deiparæ, saluti pristina
Est restituta. Laus sit inde Virgini,
Quæ regnat excelso poli super throno.*

Ceterum ipsæ rei series, quam ex altero parentum
Lindæ paucos ante dies præsentè audivi, ita habet.
Nonum circiter agebat ætatis annû Gertrudis, cum,
præter omnium spem, alter illi pes contractus est, ut
tribus circiter palmis brevior altero esset. Satis inde
erat incommodi, quod neque progredi quoquam,
neque insistere pedi ullo modo posset; sed accessit
inluper dolor per quàm vehemens; qui & puellam, &
parentes nimium quantum torquebat; ut nihil, quod
vel à chirurgia vel à medicina sumi posset, negligè-
rent remediî, sed quid remediî ars & humana admo-
veret manus ei malo, quod præsidia humana supera-
bat omnia? Versi quocirca parentes ad divina, Lin-
densis ante omnia Deiparæ opem implorant, & fili-
am è vestigio Lindam uterque deportant. Ecce au-
tem, ubi Lindam propius accesserunt, alter quoque
pedum, qui eò usque sanus atque incolamis erat (for-
tasse ut divina, quæ paulò post secuta sunt præsidia,
manifestiora inde redderentur) quanquam nihilo
contraheretur, immani corripitur dolore! Quò ma-
gis parentes ad implorandam Deiparæ opem accen-
si, filiam manibus de curru & strato (cui quàm mol-
liss-

H h

lissi-

liffimè ob doloris acerbitatem involvi debeat) tub-
 latam, sacro Lindensi facello inferunt; & circum-
 ram, pro more, ter non tam incedentem, ac ne-
 ptantem quidem, quàm manibus, ut antè, tublatam
 circumducunt. Profuit id, ut dolor ille, qui nuper
 me accesserat, extemplo recederet, puella que jam in-
 de altero pedum niti haud mediocriter posset. Inde
 parentibus aucta, de alterius pedis sanitate, spes atque
 fiducia. Tamen si enim Lindâ perinde ægram, atque
 Gutstadio eduxerant, reducerent, minimè tamen de-
 bitabant, affore, eum supremo placuisset Numini, in-
 tegram filia sanitatem, neque spes in irritum veritè
 Posteaquam enim domum reduces, ad proximam vil-
 lam, quinque circiter passuum millibus inde hinc, dixer-
 sorium sese receperunt, atque ut famuli puellam de
 curru strato que, quàm cautissimè levaram, ad con-
 clave deportarent, imperârunt, puella accedentibus
 ad se famulis, descendere jam de curru ipsa ultro pe-
 se nitebatur: sed jussu parentum, ne id faceret, prohibi-
 bita, familiarum manibus intrò deportata non nihil cor-
 sedit. *Protinus* (quis enim vetet in causa haud dissimili,
 simili divinæ Scripturæ exemplo verbisque (a) ut
consolidata sunt bases eius, & planta: & exiliens stetit, &
ambulabat, exiliens & laudans DEUM. Nam & hic crura
 ra ac tibiæ, quæ sunt humani corporis bases, pristino
 robori viribusque sunt restitutæ; & puella non
 modò leniter inambulans, verùm & præ gaudii
 exiliens, ad sororculam natu minorem, accurrit, eam
 que complexa chorearum in morem tripudiare co-
 pit: non sine stupore, ut iterum citatum Scripturæ

(a) Act. 3. 7.

cum, exemplumque imitemur, & extasi cum ceterorum omnium, tum maxime parentum. Qui quidem, beneficii tanti haud immemores, in grati animi rei que gestis monumentum, memoratam Deiparæ Laurentianæ Imaginem, ei que adjectum epigramma, divæ Lindensî consecravit; & ipsi insuper, unâ cum liberis, statâ quovis anno peregrinatione, præsentem eandem venerantur.

III.

Civi Brunsbergensi pedum usus restitutus.

Anno MDCLIII. Jacobus Hepner civis Brunsbergensis, pedes inde usque ad Lindam Marianam venit. Et sanè decuit peditem, quamvis satis longum arripere atque decurrere iter. Usus enim pedum, quem prorsum amiserat, Deiparæ Lindensîs auxilio, paulò antè receperat.

IV.

Bisteinensîs puella, amissum utriusque pedis usum mirâ B. Virginis ope apud Lindam recipit.

Anno MDCLIV. ad xi. Calend. Junias, tenuioris quidem fortunæ, famæ tamen integerimæ puella, ex oppido Bischoffstein, fulcris nixa Lindam usque perrepsit. Diuturnus & gravis admodum dolor, omnem ei propè ademerat pedum usum, sed fiduciam ad Deiparam Lindensîm, adimere, quantumvis afflictæ, haud potuit. Pro illa igitur fide ac fiducia, votum ad B. Virginem suscipit, & iter Lindam usque, H b 2 quoad

quoad potuit, et jam pedes, fulcris nixa, absolvit. Absoluto itinere, ipsa quoque absoluta est morbo. Vixit enim ac facellum est Lindense ingressa, pedes sunt è vestigio restituti, ut & consistere, & progrediqua quaverium probè posset. Fulcra igitur, quibus jam non egebat, recuperatae valetudinis anathema, in eodem appendit facello.

V.

Vir militaris ob curationem pedum Anathema suspendit.

Anno MDCLVIII. argenteum Deiparae anathema dicavit Joannes Schwenck, cum aliis de causis, tum quod pedum cruciatibus per B. V. esset exemptus. Huic rei argumento est lamina argentea, in pedibus haud exigui figuram efficta; cui lingua Germanica hujusmodi est adjectum epigramma:

Joannes Schwenck verehret dieses Schild (Bor) und vnser E. Frauen zu ehren / weil er in Königsberg vnter Churfürsten von Brandenburg / auch in Moskow viel gefahr erliden in Kriegsgefahr.

VI.

Hortulanus è Masovia, dissolutis pedum & dimidiati corporis nervis ac vitibus, integrè apud Lindam Marianam curatus.

Quod sequitur, syngraphis & juramento nobilium, è Masovia virorum, quos dignissimos fide restitucimus (quippe omnes Lindae Anno MDCLVIII. Nat

Natali B. Virginis die præsentés adfuerunt, & tunc
 ibi, tum aliis deinceps locis, rei gestæ spectatores at-
 que testes fuerunt) egregiè stabilitum est. Hortulani
 partes agebat apud nobilem virum D. Jacobum
 Gorsky; nomen homini Matthæus erat: villæ autem,
 in qua degebat, itidem nomen Gorky, haud procul
 oppido Colno, in Ducatu Masoviæ sitæ, & ad Paro-
 chiam Lachovicensem pertinentis. Is ante sesqui-
 annum, cingulo tenus, ad extremos usque pedes, ner-
 vis arcibusque ita dissolutis erat, ut neque pedibus,
 neque genibus posset insistere; sed manibus duntaxat
 nixus, reliquam corporis molem trahere per villam
 solitus esset. Edoctus interea de divæ Lindensis in af-
 flictos beneficentia, votum suscipiendæ ad sacram il-
 lius Edem peregrinationis nuncupat; & subito re-
 valecere ita capit, ut non modò fulcris conniti, ve-
 rum & viam Lindam versùs ingredi posset. Illo ergo
 fulcrorum, multò verò magis B. Virginis communi-
 culo, viam sexaginta millium passuum Lindam usque
 emensus est. Cæterùm Lindæ voto solutus, multò,
 quam venerat, vegetior sensim domum suam rever-
 sus est. Ubi limen domus attingit, magis etiam confir-
 matas expertus est torius corporis vires, ut abjecto
 altero adminiculo, altero duntaxat niteretur. Quo
 quidem interea per annum, non sine maximo suo
 comodo usus, sequente deinceps anno, ad gratias
 Deo & solpitratri suas agendas, iterum Lindam per-
 rexit; & qui beneficii accepti memor, gratias ex ani-
 mo egit, majorem etiam Deiparæ gratiam expertus
 est. Postquam enim pridie Natalis B. Virginis ad

Templum venit, ita prorsum convaluit, ut nullum prorsum adminiculi egens, suis viribus in conspectu omnium solidos figeret gressus. Quod, præter alios testes jurati subscripsere viri nobiles, quorum nomina meminimus, *Ioannes Gorsky manu propria, Albertus Obiedzinsky manu propria. Adamus VVikovvsky manu propria.* Lindæ die VIII. Sept. præsentibus & audientibus Societatis Jesu Patribus Jacobo Herdell, Friderico Protman, & Petro Althoff.

VII.

Sartor claudus, Deiparæ Lindensî recuperatam sanitatem in acceptis refert.

Eodem Anno IV. Non. Junias, sartor quidam paulò antè claudus, jam verò tum probè sanus, Deiparæ apud Lindam gratias egit. Sicut enim, qui rectum pedum usum, nullum habebat, culpâ suâ (quam Deus vindicta ponè comitari solet) pedibus orbatus erat, ita qui Deiparæ Lindensî beneficio atque ope, cui voto se addixerat singulari, usum pedum receptis ipsos sibi pedes iterum videri potuit recepisse.

VIII.

Vuslacenſis colonus, incedendî facultatem impetrat.

Ipsis dicti mensis Nonis, Martinus Kraus è *Wolfflak Heilsbergensî municipii pago, Lindæ adfuit, beneficii à Deipara accepti memor juxta ac gratia voto, quo obstrictus fuerat, sese absolvit. Promissum enim*

enim, si vitium pedum (quibus diu malè affectis claudus jam evaserat) Deipara sustulisset, aditurum se saceram ipsi Lindam, & preces, pro obtenta incolumitate, cum gratiarum actione cumulaturum. Sustulit, quod rogata erat, vitium Deipara; neque ille distulit, quod pollicitus erat, confiteri, & in sacra Deiparæ Ede beneficium prædicare.

IX.

Matronæ duæ Vormditenses pedum manuumque sanitatem à B. V. obtinent.

Non facilè divinaris, pedum an manuum gravioribus afflictæ fuerint cruciatibus, ac vitiis, duæ è Vormditensi civitate matronæ: quæ pridie Idus ejusdem mensis Lindam accessêre. Utraque & manus & pedes, graviter affecta erat: proinde utraque ad Deiparam Lindensem, primùm quidem voto ritè concepto recurrit. Deinde verò ob incolumitatem secundùm vota receptam, utraque Lindam gratias actura, non sine gaudio suo, & spectantium admiratione voluptateque singulari accurrit.

X.

Virgo Heilsbergensis, octo annos è pedibus ægra, sanatur.

Sub idem circiter tempus, Barbara virgo Heilsbergensis, octo annos gravissimè pedibus laboraverat; voto autè Lindæ factò, repente convaluit. Unde nihil amplius morandū rata, restitutum gradiendi officiū,

nulli prius quam DEO, & Deiparæ impendit. Suis ergo pedibus Lindam profecta, votum cum singulæ gratiarum actione dependit.

XI.

Claudio pellionis Allensteinensis filio, magna cum admiratione & gaudio civitatis, sanitas Lindæ restituta.

Annua, pro more aliàs nobis laudato, supplicationem instituerat ad Lindam Marianam civitas Allensteinensis mense Julio millesimi sexcentissimi ac quinquagesimi primi Anni. Honoratissimi inter cives, qui ut aliàs, ita eo tempore frequentissimi aderant, spectabilis erat N. Ehtel pellionis filius, non tam à genere, quam à fortuna Claudius, vel Scipio dicitur. Plures enim annos claudus, non nisi fulcrorum adminiculo gressum domi foris que promovebat. Ea nihilominus fuit adolescentis pietas, & in B. V. Lindensem religio, ut ab illa civitatis supplicantis pompa abesse nollet; & majore animi alacritate, quam virum facultate, octo circiter leucarum iter unè intraderetur, ac fulcrorum suorum adminiculo magis perreptaret, quam decurreret. Et verò placuisse magnæ Dei Matricam animi pietatem, restituta præter spem sanitas argumento fuit. Subitò enim, civitate coràm spectante, ita persanatus est, ut nullum superesset claudicitatis signum. Quod inter ceteros spectavit, & hunc in modum subscribendo testatus est reverendus Dominus, *Andreas Kraievsky, tunc Capellanus Allensteinensis, nunc Parochus Collensis manu propria.*

XII. De

XII.

Duæ fœminæ Brunsbergenses, voto Lindam nuncupato, pedum aliorumque membrorum sanitatem receperunt.

Earum altera fuit Anna Lahmsche, altera Catharina Joannis Schultze, civis Brunsbergensis uxor. Illa non modò claudicavit, verùm & magnis aliis doloribus propè ad mortem, ut in commentariolo scriptum est, pressa, ubi votum ad B. V. Lindensem nuncupavit, tertio inde die omni morbo soluta fuit. Hæc verò pedum usu, præ morbi omnes artus pervadentis acerbitate, destituta, solidum annum lecto affixa decubuit. Posteaquam verò (uti maritus ejus ad IV. Id Julias, Anni MDCLIV. Lindæ coram est testatus) votum ad B. V. Lindensem concepit, statim convalescit, ita ut postero die, qui erat D. Thomæ Apostolo sacer, domo progredi, & ad sacram Ædem, citra ullius adminiculum, conferre se potuerit.

XIII.

Mulier diuturno genuum & ossium dolore liberata.

Anno MDCLIV. Nonis ipsis Julii, pedes Lindam, ex pago Rusch dicto, advenit præter suam multorumque spem mulier, quæ integras quindecim hebdomadas decubuerat. Ita enim dolor intimus genua atque ipsa occupârat ossa, ut iis præ nimio cruciatu etiam distentis ac propè distractis vix decumbendi

H h §

ac qui-

ac quiescendi facultas esset; tantùm aberat, ut liberet aut liceret, pedibus viam, præsertim longiorem, capessere. Licuit tamen, ubi ægra voto Lindam facto, repente convaluit.

XIV.

Ex appensis Lindæ fulcris, atque pedum anathematis claudorum æstimandæ sunt curationes.

Claudos hætenus memoratos, aliisvè pedum vitis gravatos, par erat lequi hoc loco omnes, qui vel fulcra atque sustentacula lignea, vel etjam fusos de argento, fictosvè de cera pedes appenderunt: verùm quia illorum nomina omnia clàm sunt; vel, si quorundam inscripta sunt nomina, ipsa tamen accepta divinitus beneficia ignorantur, ne à me quidem revelari poterunt: Qui tamen, vel sua duntaxat nomina argento incidi curârunt, prætereundi hîc à me non sunt; ut, sive superstites, sive defuncti sint, tanto ipsi pro acceptis beneficiis se exhibeant gratiores, quantò ea minùs hîc memorari à me posse vident. Præter igitur argenteas pedum formas, quas sive Johannes Schwenck, de quo capite hoc actum est, sive alius ignotus hoc ipso quinto, supra quinquagesimum sæculi hujus annum, de quo sequente libro, obtulerunt, in oculos cum primis incurrit pes dexteri paulò major, & ad unius fere cubiti magnitudinè de argento, ut videtur, solido fusus, cui hæc à tergo adjecta est inscriptio: *Deo & Deipara; voti reus Matthias Zehrus Decanus Gueftadiensis 1641. 2. Junii.* Minor ali-

quanto est, pes alius itidem dexter; cujus epigraphe est, *Catharina Thielheinni* 1646. Tertio itidem dextro literæ sequentes insculptæ; *G. T. R. B. V. S.* 1651. Similiter inter pedes sinistros, cuidam inscriptum, 1646. *Lorentz Reit.* Plures aliæ sunt pedum effigies, quæ nullam prorsus inscriptionem habent: hominum tamen, qui eas dedicârunt, nomina, quin melioribus Tabularii cælestis inscripta sint fastis, minimè dubito. Quod & de iis, qui tam multa pedum fulcra, sustentacula, & adminicula Lindæ appenderunt, censendum puto. Hæc enim, quod jam aliàs dictum, quò ad aspectum viliora sunt, eò manifestiora, quin & augustiora sunt beneficentiæ pietatisque divinæ monumenta.

C A P U T XXIV.

Claudis, etjam à catholica Ecclesia alienis, sanitas per B. V. Lindensem collata.

CUM cæteris plerumque sectariis, tum iis potissimum, quæ in Ducatu Prussiæ haud procul Lindâ, incolunt, occinendum est illud Eliæ Prophetæ (1) *V(quequo claudicatis in duas partes? Nam & miracula divæ Lindenensis, & fidei catholicæ veritatem negare plerique amplius non possunt; & tamen ut se ad catholicam Ecclesiam conferant, impelli nolunt. Sensim tamen, vel ipsis Deiparæ beneficiis eriguntur, ut sublatis corporum morbis, animi quoque morbis pedetentim levantur.*

I. Mu-

(1) 3. Reg. 18. 21.